

Bijlage 1: Ambtelijk adviezen over het P&C-proces

Advies	Haalbaar?	Verantw. Ambt.	Tijdspad	Toelichting	
1	De momenten van aanbieden en behandelen van de huidige P&C-stukken handhaven.	Ja	Griffie t.a.v. behandeling stukken. Coördinator P&C t.a.v. tijdig aanbieden stukken.	Nvt	
2	In eerste kwartaal van het kalenderjaar een document met uitgangspunten (niet politieke financiële parameters) ter besluitvorming aan de Raad voorleggen en gelijktijdig dit onderdeel uit de stukken van de kadernota te halen.	Zie toelichting voor Kadernota 2023. Opnemen in Spoorboekje P&C 2024.	Coördinator P&C	Raadsvergadering maart is niet meer haalbaar. Gestuurd wordt op vergadering april. Aanlevering in college 14-03.	Het gaat om de "Aanvullende uitgangspunten", een lijst van circa 27 punten met algemene uitgangspunten zoals het streefcijfer voor het weerstandsvermogen, de ondergrens van de algemene reserve, te hanteren inflatiecijfers op ozb, overige belastingen, etc. Aanvullend advies: document aanbieden voor oordeelsvormende vergadering.
3	Geen financiële besluiten nemen die de begrotingsjaren na het uitvoeringsjaar raken voorafgaand aan de kadernota en tussen de kadernota en begroting. Deze financiële besluiten opnemen in de kadernota en begroting.	Ja		Advies: Invoeren vanaf eerste tussenrapportage 2024.	Dit betekent dat de raad bij het vaststellen van de eerste tussenrapportage enkel een besluit neemt over begrotingswijzigingen die het lopende jaar raken. Dit heeft tot gevolg dat de kadernota omvangrijker wordt.
4	Met het toevoegen van agendapunt Comptabiliteit als laatste besluitvormende agendapunt in een besluitvormende vergadering worden de in de raadsvergadering genomen besluiten met financiële gevolgen bekrachtigd met een comptabiliteitsbesluit.		Griffie t.a.v. behandeling stukken. Coördinator P&C t.a.v. tijdig aanbieden stukken.		
5	De stukken vooraf aan de thema-avond aan de Raad aanbieden, in tijd dusdanig dat er voldoende tijd zit tussen aanbieden stukken, thema-avond en de behandeling in de besluitvormende		Griffie t.a.v. plannen avonden / vergaderingen . Coördinator P&C t.a.v. tijdig	Starten met behandeling kadernota 2023 en begroting 2024.	In de planning van de Kadernota staat op 15 juni een informatieavond gepland en op 11 juli een besluitvormende vergadering.

vergadering. Hierbij in eerste instantie richten op de kadernota en de begroting.		aanbieden stukken.		
---	--	--------------------	--	--

Adviezen over de behandeling van de P&C-stukken in de bestuurlijke vergaderingen

Advies	Haalbaar ?	Verantw. Ambt.	Tijdspad	Toelichting
1 Algemene beschouwingen bij de behandeling van de kadernota en niet tijdens de behandeling van de begroting.	Ja	Griffie t.a.v. plannen avonden / vergaderingen .	Starten met behandeling kadernota 2023 (voor de begroting 2024)	Door de algemene beschouwingen te verplaatsen naar de kadernota, krijgt de organisatie de gelegenheid om de geboden kaders verder uit te werken in de begroting. De begroting betreft dan een vertaling van de door de raad vastgestelde uitgangspunten en beleid.
2 Houdt een beeldvormende vergadering tussen het aanbieden van de P&C-stukken, m.n. de kadernota, begroting en jaarrekening.		Griffie t.a.v. plannen avonden / vergaderingen . Coördinator P&C t.a.v. tijdig aanbieden stukken.	Starten met behandeling kadernota 2023 en begroting 2024.	In de planning van de kadernota staat op 15 juni een informatieavond gepland en op 11 juli een besluitvormende vergadering.
3 Verbeter de waarde van de adviezen van de Auditcommissie, door deze mee te nemen in de beeldvormende vergadering (zie voorgaand advies).		Griffie t.a.v. plannen avonden / vergaderingen . Coördinator P&C t.a.v. tijdig aanbieden stukken.	Starten met behandeling kadernota 2023 en de begroting 2024.	Voor de Kadernota staat geen Auditcommissie gepland.

Adviezen over de kwaliteit van de P&C-stukken

Advies	Haalbaar?	Verantw. Ambt.	Tijdspad	Toelichting
1 De omvang van de stukken verminderen, door onder meer teksten niet meer onnodig te herhalen. Gebruik hiervoor een bijlage.	Ja	Coördinator P&C	Invoeren vanaf begroting 2024	Zie onderstaande toelichting.
2 Start sterke managementsamenvatting, waarin de belangrijkste zaken die voor besluitvorming worden voorgelegd zijn opgenomen, voordat wordt ingegaan op de onderliggende onderwerpen, domeinen, etc. Start de onderliggende hoofdstukken ook met een korte en bondige inleiding. Gebruik voor de managementsamenvatting en de inleidende paragrafen de BLUF-methode (Bottom Line Up First). Gebruik hierbij ook ondersteunende diagrammen of overkoepelende tabellen.	Ja	Teamleider Financiën	Invoeren vanaf begroting 2024	We snappen de behoefte. De auditcommissie heeft eerder opmerkingen gemaakt over het handzamer maken van de P&C-stukken. Uitgangspunt is dat de stukken dienen te voldoen aan het BBV. Voorstel is dat de Teamleider Financiën, de coördinator P&C, de Concerncontroller en de strateeg communicatie een nieuw format ontwikkelen t.b.v. de begroting 2024.
3 Haal meer details uit de teksten en plaats deze in bijlage.	Ja	Coördinator P&C	Invoeren vanaf begroting 2024	Zie bovenstaande toelichting.

Adviezen over het gebruik van indicatoren

Advies	Haalbaar ?	Verantw. Ambt.	Tijdspad	Toelichting
1 De nietszeggende verplichte indicatoren voor zover wettelijk toegestaan in bijlage op te nemen in plaats van in de hoofdtekst, om hiermee de leesbaarheid van de P&C-stukken te verbeteren. Indien in bijlage niet is toegestaan, een andere manier vinden om deze op te nemen binnen de wettelijke kaders, waarmee de leesbaarheid wordt verbeterd.	Ja	Teamleider Financiën	Vanaf jaarrekening 2022	Gedoeld wordt op de verplichte beleidsindicatoren. Uitgangspunt is dat de stukken dienen te voldoen aan het BBV. Vanaf jaarrekening 2022 zijn de verplichte beleidsindicatoren opgenomen in een bijlage.
2 Bij de indicatoren een meerjarig beeld te geven van 5 of 10 jaar, naar gelang de indicator, om zo trendanalyses mogelijk te maken.	Ja	Ambtenaar 'Duurzaamheid'	Vanaf begroting 2024 voor het onderwerp Duurzaamheid	Deze aanbeveling hangt samen met aanbeveling 5. Om maatschappelijke effecten te zien van een beleidsmaatregel is het vaak nodig om over een langere periode te meten. Die data moet verzameld worden. Voor nieuwe indicators kost het tijd om

					data op te bouwen.
3	Als pilot indicatoren zoals in de lijst van top 6 indicatoren Duurzaamheid, uit de Nationale Monitor Duurzaamheid (zie bijlage 5) zijn opgenomen dan wel indicatoren met gelijke strekking waar de organisatie mee bezig is, opnemen in de hoofdtekst van de P&C-stukken van 2024 en verder.	Ja	Ambtenaar 'Duurzaamheid'	Vanaf begroting 2024 voor het onderwerp Duurzaamheid	De top 6 indicatoren op het onderwerp Duurzaamheid zijn in de organisatie niet beschikbaar. Wel is er data beschikbaar die op dezelfde onderwerpen aan de informatiebehoefte kan voldoen. Daarnaast is het handig om aan te sluiten bij landelijke ontwikkelingen, en de indicatoren op te nemen die al regionaal zijn afgesproken. De pilot ziet toe op indicatoren voor het onderwerp duurzaamheid. Hieraan worden streefwaarden (aanbeveling 5) toegevoegd.
4	Neem de indicatoren uit het College Uitvoeringsprogramma op in de P&C-stukken.	Ja	Coördinator P&C	Vanaf begroting 2024	NB: het uitvoeringsprogramma bevat niet veel concrete indicatoren. Daar waar aanwezig nemen we die op.
5	Streefwaarden voor de te selecteren indicatoren vast te stellen. Deze streefwaarden door het College en/of de organisatie te laten voorbereiden.	Ja	Beleidsmedewerkers	Vanaf begroting 2024	Beleidsmedewerkers geven advies over de te hanteren streefwaarde. Het college neemt deze over of stelt deze bij. De pilot ziet toe op indicatoren voor het onderwerp duurzaamheid. Hieraan worden streefwaarden (aanbeveling 5) toegevoegd.
6	Deze pilot te evalueren na de jaarrekening 2024 en vervolgens, indien dat uit de evaluatie komt, meer indicatoren toe te voegen.	Ja	Griffie	Na jaarrekening 2024 (rond juni 2025)	Opdracht voor de griffie om na de jaarrekening 2024 de raads werkgroep P&C bijeen te roepen om te evalueren.

Overige adviezen

	Advies	Haalbaar?	Verantw. Ambt.	Tijdspad	Toelichting
1	Organiseer in het voorjaar van 2023 een thema-avond waarbij raadsleden met elkaar in gesprek gaan over wensen t.o.v. P&C cyclus. Vooral op punten waar raadsleden niet eenduidig over denken. Hierbij kan de werkgroep worden betrokken en is de enquête van zomer 2022 een goede onderlegger.		Griffie m.b.t. het plannen van de avond. Teamleider Financiën m.b.t. de inhoud van de avond.	Voorstel van voorjaar 2023	Niet haalbaar ; alternatief voorstel na de kadernota & zomerreces en dan wellicht i.c.m. uitkomsten van de enquête, t.b.v. cyclus 2024
2	Na de behandeling van de	Ja	Concern	Na 11 juli	Enquête uitzetten vóór het

	<p>kadernota 2023 zullen nieuwe raadsleden ervaring hebben opgedaan met P&C-stukken. Daarnaast zullen er effecten zijn van opgevolgde adviezen. Wat de effecten zijn is de vraag. Het advies is om de enquête te herhalen na de behandeling Kadernota 2024.</p>		<p>controller</p>		<p>zomerreces vanaf 22 juli.</p>
<p>3</p>	<p>Opleiding/training voor raadsleden gemeentefinanciën</p>	<p>Ja</p>	<p>Griffie</p>		<p>Verzoek van griffie voor ambtelijke ondersteuning. Advies; door de griffie bij een externe opleider/ partij inkopen voor de Raadsleden .Dit i.v.m. beperkte capaciteit afdeling Financiën in de eerste helft van het jaar</p>